

گزارش تحلیلی آمار صادرات و واردات قطعی از استان خراسان جنوبی طی سالهای ۱۳۹۴-۱۴۰۲

تهیه شده در اتاق بازرگانی، صنایع معادن و کشاورزی بیرجند

استان خراسان جنوبی در شرقی ترین نقطه کشور ایران واقع شده است . این استان حدود یک درصد جمعیت و بیش از ۹ درصد مساحت کشور را به خود اختصاص داده است . همجواری با مرز افغانستان یکی از پتانسیل های بارز استان خراسان جنوبی بوده است . این استان با دارا بودن ۶۰۴ کیلومتر مرز مشترک با کشور افغانستان، از دیرباز به لحاظ قرار داشتن در مسیر جاده ابریشم در مبادله کالا و تجارت از اهمیت خاص و ویژه ای برخوردار بوده و شاخص ترین اقلام صادراتی از گمرکات و بازارچه های مرزی استان را صیفی جات ، هیدروکربن سبک ، سیمان ، روغن سوخت تقطیری ، گازوئیل ، کاشی ، مصنوعات پلاستیکی ، تایر سواری ، تخم مرغ و نمک خوراکی تشکیل می دهند. با عنایت به اینکه امروزه اهمیت تجارت بر کسی پوشیده نیست و فرایندی است که باعث رشد اقتصادی بین دو کشور شده و توجه به آن می تواند پنجره ای به سوی توسعه باشد، شاهد ظرفیت های گسترده ای در مرز ماهیروود جهت مبادلات تجاری با کشور افغانستان هستیم . از آنجا که داشتن مرز یک امتیاز و فرصت محسوب می گردد اما چگونگی و نحوه استفاده از این فرصت و برنامه ریزی های که باید انجام بگیرد بسیار حائز اهمیت است. مرز ماهیروود یکی از مرزهای فعال شرق کشور است که در سال ۱۳۸۶ راه اندازی شده و میتواند به یکی از بزرگترین مراکز صادراتی استان خراسان جنوبی با کشور افغانستان تبدیل گردد . مطابق آماره های اعلامی از سوی سازمان صنعت ، معدن و تجارت استان خراسان جنوبی

صادرات قطعی در سال ۱۳۹۴ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۱/۶۰۲ فقره بوده و ارزش صادرات قطعی در سال ۱۳۹۴ برابر ۴۵/۴۸۰/۴۴۵ دلار بوده و میزان وزنی صادرات انجام شده در این سال برابر ۳۳۲/۷۹۱/۷۱۵ کیلوگرم بوده است .

واردات قطعی در سال ۱۳۹۴ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۱۷ فقره بوده و ارزش واردات قطعی در سال ۱۳۹۴ برابر ۳/۶۰۰/۶۶۳ دلار بوده است و میزان وزنی واردات انجام گرفته شده در این سال برابر ۳/۱۵۱/۳۵۰ کیلوگرم بوده است .

صادرات قطعی در سال ۱۳۹۵ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۲/۳۶۲ فقره بوده که نسبت به سال گذشته ۴۷٪ افزایش داشته و ارزش صادرات قطعی در سال ۱۳۹۵ برابر ۶۶/۴۱۶/۶۵۸ دلار بوده که نسبت به سال گذشته ۴۶٪ افزایش داشته است و میزان وزنی صادرات انجام گرفته شده در این سال برابر ۵۳۱/۴۳۱/۷۲۳ کیلوگرم بوده که نسبت به سال گذشته ۶۰٪ افزایش داشته است .

واردات قطعی در سال ۱۳۹۵ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۴۹ فقره بوده و ارزش واردات قطعی در سال ۱۳۹۵ برابر ۷/۴۷۱/۰۹۵ دلار بوده و میزان وزنی واردات انجام شده در این سال برابر ۶/۵۶۴/۹۸۷ کیلوگرم بوده است .

صادرات قطعی در سال ۱۳۹۶ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۲/۹۳۸ فقره بوده که نسبت به سال گذشته ۲۴٪ افزایش داشته و ارزش صادرات قطعی در سال ۱۳۹۶ برابر ۷۳/۴۴۱/۰۱۱ دلار بوده که نسبت به سال گذشته ۱۱٪ افزایش داشته است و میزان وزنی صادرات انجام گرفته شده در این سال برابر ۶۸۸/۹۹۷/۹۹۷ کیلوگرم بوده است .

واردات قطعی در سال ۱۳۹۶ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۲۷ فقره بوده که نسبت به سال گذشته کاهش ۴۷ درصدی داشته است و ارزش واردات قطعی در سال ۱۳۹۶ برابر ۲/۵۹۱/۳۷۲ دلار بوده و میزان وزنی واردات انجام شده در این سال برابر ۲/۶۶۴/۶۲۷ کیلوگرم بوده است .

صادرات قطعی در سال ۱۳۹۷ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۱/۹۰۴ فقره بوده و ارزش صادرات قطعی در سال ۱۳۹۷ برابر ۴۶/۲۳۸/۵۱۱ دلار بوده و میزان وزنی صادرات انجام گرفته شده در این سال برابر ۳۶۱/۹۷۴/۷۸۵ کیلوگرم بوده است .

واردات قطعی در سال ۱۳۹۷ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۱۵ فقره بوده و ارزش واردات قطعی در سال ۱۳۹۷ برابر ۴/۲۸۵/۴۹۳ دلار بوده و میزان وزنی واردات انجام شده در این سال برابر ۱/۴۰۱/۹۹۵ کیلوگرم بوده است .

صادرات قطعی در سال ۱۳۹۸ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۱/۹۳۵ فقره بوده که نسبت به سال قبل ۲٪ افزایش داشته است و ارزش صادرات قطعی در سال ۱۳۹۸ برابر ۱۲/۸۶۰/۰۰۳ دلار بوده که نسبت به سال گذشته ۷۲٪ کاهش داشته و میزان وزنی صادرات انجام گرفته شده در این سال برابر ۲۲۵/۸۴۵/۴۹۷ کیلوگرم بوده که نسبت به سال گذشته ۳۸٪ کاهش داشته است .

واردات قطعی در سال ۱۳۹۸ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۸ فقره بوده که نسبت به سال گذشته ۴۷٪ کاهش داشته است و ارزش واردات قطعی در سال ۱۳۹۸ برابر ۲۸/۵۸۸/۸۱۵ دلار بوده و میزان وزنی واردات انجام شده در این سال برابر ۹۱۰/۰۶۴ کیلوگرم بوده که نسبت به سال گذشته ۳۵٪ کاهش داشته است .

صادرات قطعی در سال ۱۳۹۹ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۲/۲۷۰ فقره بوده که نسبت به سال قبل ۲۲٪ افزایش داشته است و ارزش صادرات قطعی در سال ۱۳۹۹ برابر ۱۷/۴۲۷/۶۹۴ دلار بوده و میزان وزنی صادرات انجام گرفته شده در این سال برابر ۱۶۳/۷۳۰/۱۳۴ کیلوگرم بوده است .

واردات قطعی در سال ۱۳۹۹ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۱۵ فقره بوده که نسبت به سال گذشته ۸۸٪ افزایش داشته است و ارزش واردات قطعی در سال ۱۳۹۹ برابر ۱/۸۱۴/۱۰۶ دلار بوده و میزان وزنی واردات انجام شده در این سال برابر ۵۳۰/۷۶۷ کیلوگرم بوده است .

صادرات قطعی در سال ۱۴۰۰ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۳/۹۳۴ فقره بوده که نسبت به سال قبل ۵۷٪ افزایش داشته است و ارزش صادرات قطعی در سال ۱۴۰۰ برابر ۳۳/۹۰۳/۷۷۸ دلار بوده که نسبت به سال گذشته ۷۰٪ افزایش داشته است و میزان وزنی صادرات انجام گرفته شده در این سال برابر ۲۳۴/۹۱۷/۷۵۶ کیلوگرم بوده که نسبت به سال قبل ۲۶٪ افزایش داشته است .

واردات قطعی در سال ۱۴۰۰ از گمرک بیرجند : تعداد اظهارنامه صادر شده برابر ۸۴ فقره بوده و ارزش واردات قطعی در سال ۱۴۰۰ برابر ۲۳/۹۰۵/۸۰۳ دلار بوده و میزان وزنی واردات انجام شده در این سال برابر ۱/۹۹۱/۲۱۴ کیلوگرم بوده که نسبت به سال قبل ۲۶٪ افزایش داشته است .

ارزش صادرات انجام شده به کشور افغانستان در سال ۱۴۰۱ برابر ۱۸۶۴۷ دلار ، به وزن ۳۴۱۴۲۰۹ تن بوده و ارزش واردات در سال ۱۴۰۱ از کشور افغانستان برابر ۲۹ میلیون دلار ، به وزن ۲۴۲۲۵ تن بوده است . همچنین ارزش صادرات انجام شده به کشور افغانستان در سال ۱۴۰۲ برابر ۱۸۷۱ دلار ، به وزن ۴۳۷۶۹۱۳ تن بوده و ارزش واردات در سال ۱۴۰۲ از کشور افغانستان برابر ۴۳ میلیون دلار ، به وزن ۴۹۴۳۵ تن بوده است .

کل کالای صادراتی خروجی از گمرکات استان خراسان جنوبی در سال ۱۴۰۲ از نظر ارزش ۶۷۱۲۷۲۶۱۶ دلار و از نظر وزنی ۲۳۵۴۶۷۴ تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از لحاظ ارزش ۴۲٪ و از لحاظ وزن ۵۰٪ افزایش داشته است . همچنین از ابتدای سال ۱۴۰۲ تعداد ۹۴۹۲ فقره اظهار نامه صادراتی به ارزش ۱۸۷۲۵۰۴۸۹ دلار به وزن بالغ بر ۱۲۶۷۱۳۸ تن تشکیل شده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر تعداد اظهار نامه ۴۱٪ ، از نظر ارزش ۷۰٪ و از نظر وزن ۴۵٪ افزایش را نشان می دهد .

عمده اقلام صادراتی در این بازه زمانی شامل : صیفی جات - هیدروکربن سبک - سیمان - روغن سوخت تقطیری - گازوئیل - کاشی - مصنوعات پلاستیکی - تایر سواری - تخم مرغ و نمک خوراکی بوده

عمده کشورهای هدف صادراتی در این بازه زمانی : افغانستان ، پاکستان ، ترکمنستان ، عراق ، ارمنستان و قزاقستان بوده است

تعداد پروانه ارائه شده در سال ۱۴۰۲ ، ۱۴۰۳۷ فقره به ارزش ۴۸۴۰۲۲۱۲۷ دلار و به وزن بیش از ۱۰۸۷۵۳۷ تن بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر تعداد پروانه ۳۵٪ ، از نظر ارزش ۳۴٪ ، و از نظر وزن ۵۶٪ افزایش را نشان میدهد .

عمده اقلام خروجی موضوع ۱۱۶ شامل سیمان - کاشی و سرامیک - موکت - کود اوره و بوده است .

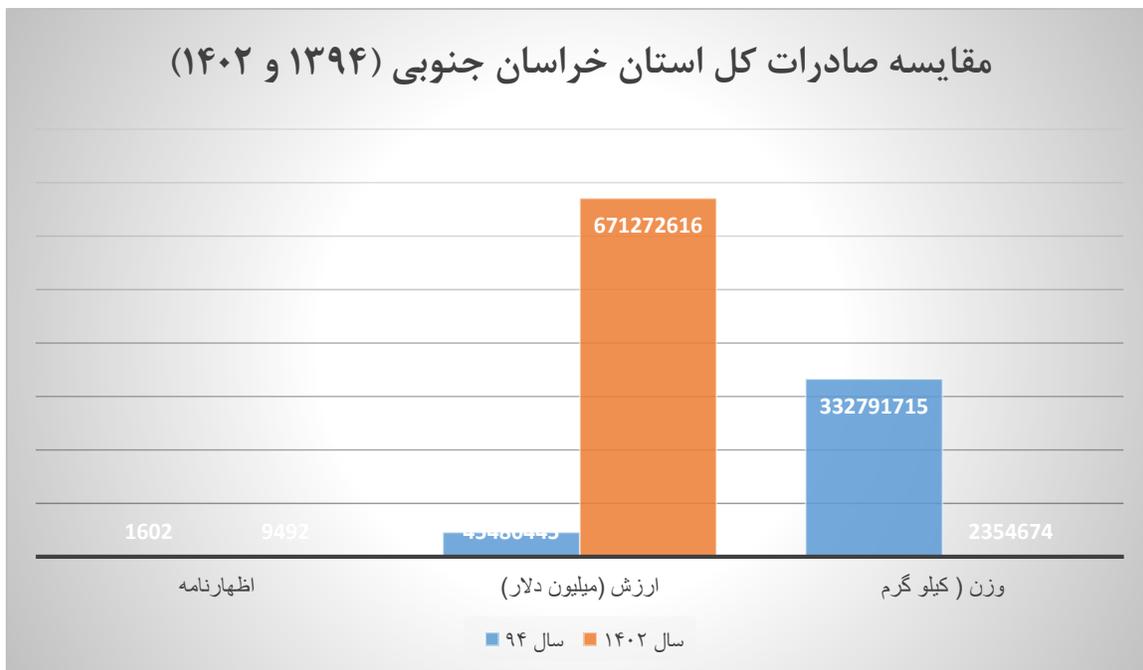
واردات قطعی از ابتدای سال ۱۴۰۲ تعداد ۲۲۲ فقره اظهارنامه وارداتی به ارزش ۸۰۸۹۹۴۷ دلار و به وزن ۲۵۸۹ تن تشکیل شده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر پروانه ۱۸۸٪ ، از نظر ارزش ۶٪ افزایش و از نظر وزن ۳۰٪ کاهش را نشان می دهد.

امانات پستی از ابتدای سال ۱۴۰۲ تعداد ۵۷ فقره **اظهارنامه صادراتی** به ارزش ۳۴۵۷ دلار به وزن ۳۵۱ کیلوگرم تشکیل شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر تعداد اظهارنامه ۲۲٪ کاهش، از نظر ارزش ۱۶٪ افزایش و از نظر وزن ۱۰٪ کاهش را نشان می دهد. عمده کالاهای صادراتی: زعفران، عناب، زرشک، البسه، کشک و ...

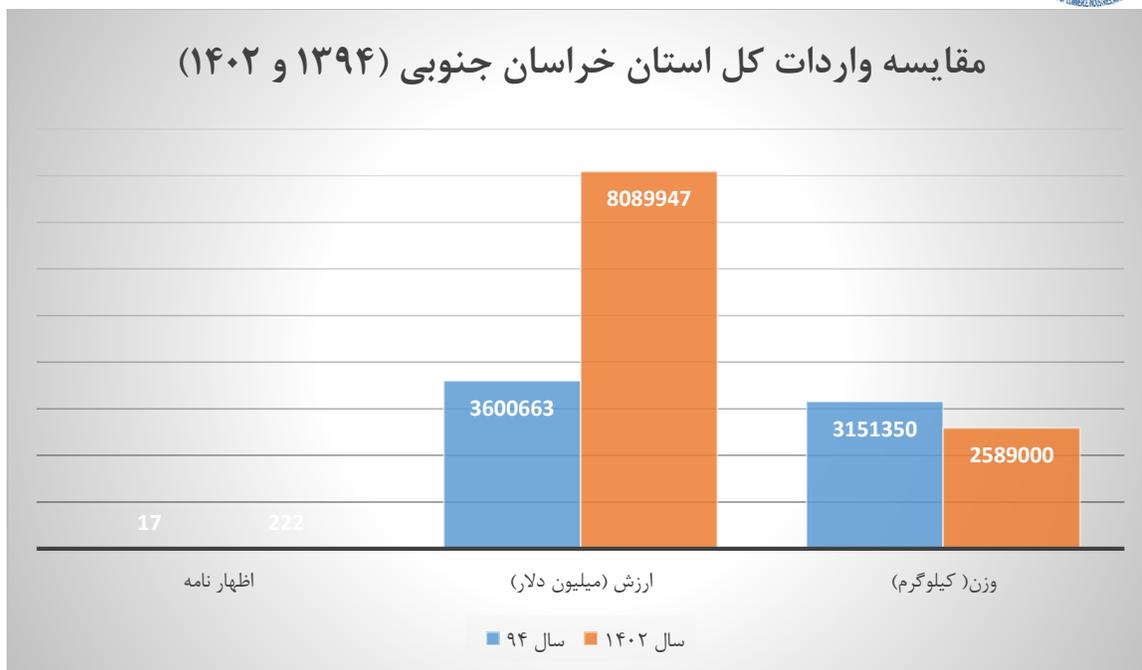
همچنین از ابتدای امسال تعداد ۱۲ فقره **اظهارنامه وارداتی** به ارزش ۳۲۲۰ دلار به وزن ۱۰۰ کیلوگرم تشکیل شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر تعداد اظهارنامه ۳۷٪ کاهش، از نظر ارزش ۴۴٪ کاهش و از نظر وزن ۴۳٪ افزایش را نشان می دهد. کالاهای وارد شده: یخچال کوچک، چتر پالاگلایدر، گوشی همراه، کفش و ... میباشد. کشور مبدا و مقصد صادرات و واردات امانات پستی: آلمان، کانادا و ترکیه بوده است.

ترانزیت: در دوازده ماهه سال ۱۴۰۲ تعداد ۱۹۹۳۶ دستگاه کامیون به وزن ۶۵۰۲۴۸ تن و ارزش ۱۱۲۵۳۷۸۰۰۸ دلار شامل آرد - فوفل - لوازم یدکی مستعمل - بادام هندی - شامپو و ... از کشور ترکیه امارات متحده عربی، فدراسیون روسیه، اندونزی و ویتنام از طریق گمرک ماهیروود به کشور افغانستان ترانزیت گردیده است که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر تعداد کامیون ۲۹۱٪ و از نظر ارزش ۲۱۴٪ و از نظر وزن ۳۸۵٪ افزایش داشته است.

نمودار مقایسه صادرات و واردات انجام شده در سالهای (۱۳۹۴ و ۱۴۰۲)

مقایسه واردات کل استان خراسان جنوبی (۱۳۹۴ و ۱۴۰۲)

جدول اقلام و محصولات کشاورزی مجاز جهت واردات از افغانستان به استان خراسان جنوبی

ردیف	عنوان	وضعیت
۱	چلغوز	با رعایت شرایط قرنطینه ای بلامانع است. ریسک متوسط
۲	واردات دام زنده (اعم از دام سبک و سنگین)	پس از طی مراحل قرنطینه و بهداشتی بصورت کنترل شده از مبادی ورودی مرز استان خراسان جنوبی و افغانستان مجاز می باشد.
۳	واردات خشکبار	بلامانع بودن با رعایت کامل ضوابط بهداشتی/قرنطینه ای صرفا جهت فرآوری و صادرات مجدد در راستای ایجاد ارزش افزوده
۴	شتر شیری	با صدور مجوز واردات
۵	گاو و گوساله	ثبت سفارش واردات گاو و گوساله نیاز به اخذ مجوز از وزارت جهاد کشاورزی ندارد و صرفا منوط به رعایت شرایط قرنطینه ای و تایید دامپزشکی
۶	واردات بز سانن و شتر شیری	۱- پرورش و اصلاح نژاد بز سانن در سه مرکز یزد-ورامین و فیروزکوه امکان پذیر است ۲- واردات نژاد های دیگر از بز سانن منوط به پروتکل بهداشتی دامپزشکی و تاییده وزارت جهاد کشاورزی است ۳- واردات شتر شیری از استرالیا، پاکستان و سایر کشورهای هدف مطابق سیاستهای معاونت بهبود تولیدات دامی وزارت بلامانع است.
۷	دانه جو-سبوس گندم-دانه کدو	واردات با ریسک متوسط
۸	دانه زیره سیاه-زیره سبز- شاهدانه-برگ زردآلو-دانه کنجد-دانه هندوانه-آلو بخارا-دانه لوبیا	واردات با ریسک کم

فهرست کالاهای وارداتی با ریسک کم

بادام زمینی پوست کنده - بذر بادمجان - دانه ارزن جهت خوراک دام و طیور - دانه عدس - دانهلوبیا از افغانستان - دانه زیره سیاه - دانه زیره سبز - دانه شاهدانه - برگه زردآلو (با توجه به

ممنوعیت ورود قطعی به کشور صرفا ترانزیت خارجی به منطقه آزاد ویژه اقتصادی جهت ورود موقت با رعایت ضوابط قرنطینه ای مجاز می باشد. (دانه کنجد - دانه هندوانه جهت مصرف خوراکی - آلو بخارا

شرایط قرنطینه ای واردات کالا (ریسک متوسط)

بذر خیار - بذر فلفل سیاه - بذر پیاز - بذر گوجه فرنگی - دانه ماش جهت مصرف خوراکی - دانه نخود از کلیه کشورها به جز آرژانتین و هند و کانادا - دانه جو (جهت مصرف خوراک)

دام و طیور و انسان از کلیه کشورها به استثنای آرژانتین (- سبوس گندم - بذر چلغوز) بذر با فلس (میوه) درخت سوزنی برگ (چین و افغانستان) دانه کدو (از کلیه کشورها) - بذر خربزه

کالاهایی که برای ورود از افغانستان تعیین ریسک نشده اند:

✓ بذر کلم

✓ دانه ذرت

✓ دانه آفتابگردان

واردات محصولات زیر ممنوع می باشد:

- یونجه فرآوری نشده
- دانه گندم
- مغز بادام و مغز گردو با توجه به ممنوعیت ورود قطعی به کشور، صرفاً ترانزیت خارجی (ورود موقت) به منطقه آزاد و ویژه اقتصادی جهت فرآوری و صادرات مجدد با رعایت ضوابط قرنطینه مجاز می باشد.
- واردات انواع میوه به جزء میوه های گرمسیری موز-نارگیل-آناناس و انبه از کلیه کشورها ممنوع می باشد.

لیست نیازمندیهای کارخانجات تولیدی و صنایع تبدیلی استان خراسان جنوبی

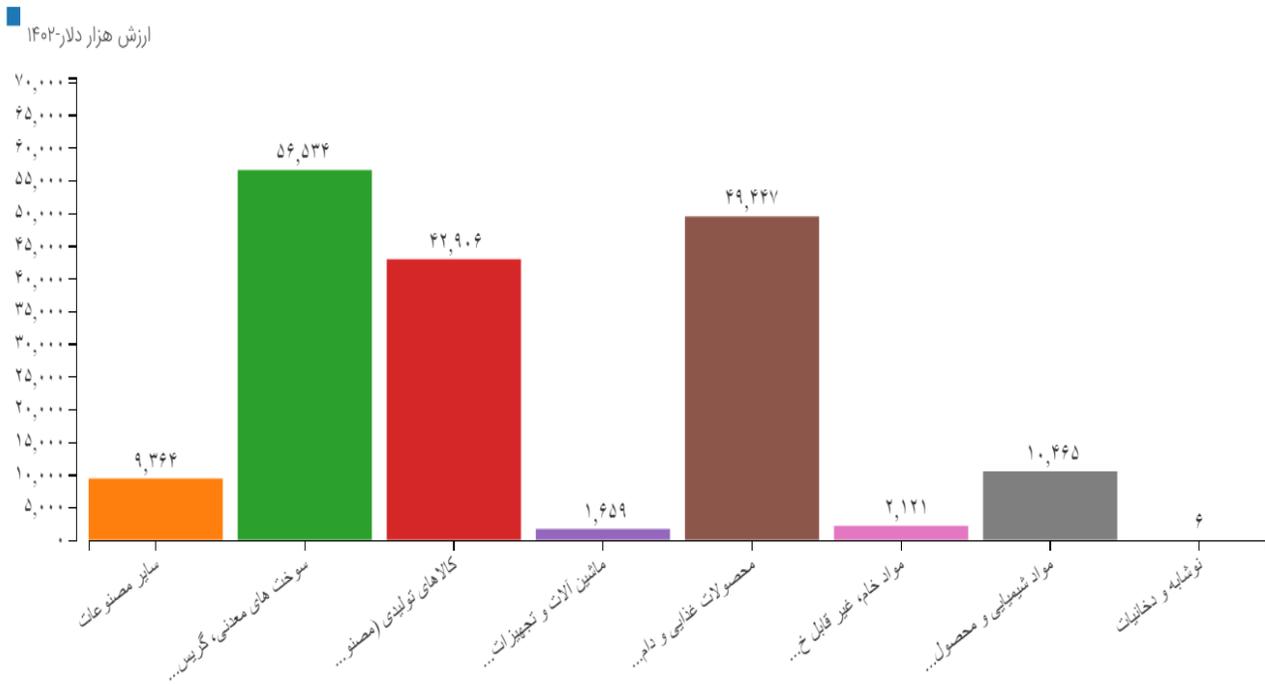
ردیف	نام واحدها	نوع محصول وارداتی	ماه	سال
۱	کارخانجات خوراک دام	ذرت	۱۶ هزار تن	۱۹۲ هزار تن
۲	کارخانجات خوراک دام	سویا	۸ هزار تن	۹۶ هزار تن
۳	کارخانجات بسته بندی مواد غذایی	حبوبات	۴۱۶ تن	۵۰۰۰ تن
۴	کارخانجات بسته بندی مواد غذایی	گیاهان دارویی	۴۰-۵۰ تن	۵۰۰ تن
۵	کارخانجات بسته بندی مواد غذایی	خشکبار	۱۰۰ تن	۱۲۰۰ تن
۶	کارخانجات بسته بندی مواد غذایی	غلات	۴۰-۵۰ تن	۵۰۰ تن
۷	صنایع تبدیلی و غذایی	چغندر قند	۰	۰
۸	صنایع نساجی	پنبه	۷۱۷ تن	۸۶۰۰ تن
		نخ ریسی	۲۵۰ تن	۳۰۰۰ تن
۹	کشتارگاه های دام	دام سبک	۳۰۰۰۰ راس	۳۶۰۰۰۰ راس
۱۰	کشتارگاه های دام	دام سنگین	۳۰۰۰ راس	۹۰۰۰۰ راس

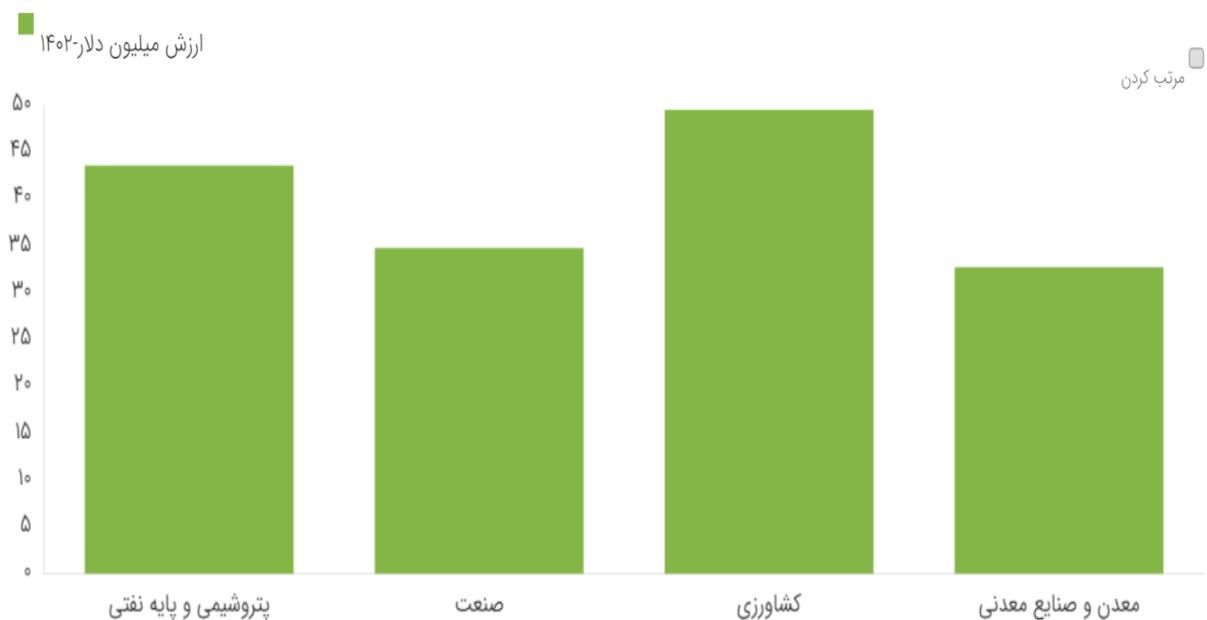
سهم گروه کالایی

طبقه بندی SICT

مقایسه گروه کالایی

ویژگی های عمومی و ظرفیت های بخش تجارت استان خراسان جنوبی :

- وجود سه گمرک رسمی و چهار بازارچه مرزی در سطح استان و منطقه ویژه اقتصادی با زیرساخت های مناسب.
- خروج سالانه ۰۰۸ میلیون دلار کالا از گمرکات و بازارچه های استان به کشورهای هدف صادراتی عمدتاً به کشورهای افغانستان ، پاکستان ، ترکمنستان ، عراق ، ارمنستان ، قزاقستان
- وجود ۰۰۰۵۳ خانوار مرزنشین با جمعیت نزدیک به ۰۰۲ هزار نفر در شهرستانهای مرزی استان و امکان واردات اقلام دارای معافیت حقوق ورودی در طول سال.
- فعالیت بیش از ۰۵ هزار بافنده فرش در استان با تولید سالیانه ۰۱۵ هزار متر مربع فرش و برآورد صادرات قریب به ۱۴ میلیون دلار سالانه